

2. Ватсон Г. Рабочая книга бенчмаркинга: адаптация лучшей практики для улучшения деятельности / Ватсон Г. – Изд.: Productivity Press, 1992. – 144 с.
3. Харрингтон Х. Дж. Бенчмаркинг в лучшем виде! / Харрингтон Х. Дж., Харрингтон Дж. С. Пер. с англ. Б. Резниченко. – СПб.: Питер, 2004. – 176 с.
4. Михайлова Е.А. Основы бенчмаркинга / Михайлова Е.А. – М.: Юристъ, 2002. – 110 с.
5. Кемп Р. Бенчмаркинг: поиск лучшего отраслевого опыта, ведущего к наивысшей производительности / Кемп Р. – Изд.: Quality Resources, 1989. – 156с.
6. Воеводина Н.А. Бенчмаркинг – инструмент развития конкурентных преимуществ / Воеводина Н.А., Кулагина А.В., Логинова Е.Ю., Толберг В.Б. – Доступ к журн.: http://fictionbook.ru/author/a_v_kulagina/benchmarking_instrument_razvitiya_konkur/read_online.html?page=1
7. Пилчер Т. Бенчмаркинг / Пилчер Т. //Европейское качество. – 2004. - № 1. – С. 42-44.
8. Брукхард В. Цикл ключевых вопросов о бенчмаркинге: новаторское и компетентное создание ценности / Брукхард В. // Корпоративные финансы. – 1993. – № 21. – С. 63-68.
9. Старовойтов М.К. Практический инструментарий организации управления промышленным предприятием / Старовойтов М.К., Фомин П.А. – М.: Высшая школа, 2002. – 340 с.

СТРАТЕГІЧНА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Омельчук М. Ю., студентка

Науковий керівник: Федотова І. В., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Сучасний етап розвитку економіки України характеризується збільшенням попиту на вантажні автомобільні перевезення. Це потребує зростання можливостей автотранспортних підприємств (АТП) функціонувати в складних умовах зовнішнього та внутрішнього середовища, підвищення рівня стратегічної стійкості. За таких умов визначення напрямків розвитку та шляхів досягнення стратегічної стійкості набуває особливої актуальності. Її обґрунтування повинно базуватися на використанні сучасних методів.

Для того щоб визначити, наскільки підприємство успішно може функціонувати в умовах змінюваного зовнішнього середовища у перебігу визначеного часу, необхідно розглянути сутність поняття «стратегічна стійкість АТП».

Дослідженню цієї проблеми присвячені праці різних вчених [1-8, 10] та інших. Всі вони концентрують свою увагу на вивченні окремих аспектів стратегічної стійкості. При визначенні поняття акцент робиться на сукупності певних характеристик і властивостей, якими повинен володіти даний об'єкт, щоб задовольнити певні потреби або досягати певних цілей. До теперішнього часу серед спеціалістів не існує єдиної думки щодо поняття «стратегічної стійкості». Як правило, всі ці визначення не повні, та стосуються певних видів стійкості підприємства. Однак в кожному випадку вони відповідають конкретним потребам суспільства.

В економічній літературі досить рідко використовується поняття «стратегічна стійкість підприємства», немає однозначності визначення, мало уваги приділено характеристиці цього поняття, не вироблено єдиного комплексного підходу щодо визначення її складових, основних чинників, тому що саме воно має бути основою визначення стратегічної стійкості підприємства.

На основі системного аналізу існуючих підходів до розуміння поняття «стратегічна стійкість» потрібно провести його уточнення.

В сучасній науковій літературі, у більшості випадків таке поняття як «стратегічна стійкість» не розглядається авторами належним чином, практично не розкритими залишаються питання стосовно його сутності та змісту, множини складових та їх описів. При визначенні усіх понять акцент робиться на сукупності певних характеристик і властивостей, якими повинен володіти даний об'єкт, щоб задовольнити певні потреби або досягати певних цілей.

Характеризуючи сутність стратегічної стійкості підприємства, варто спершу дослідити саму категорію стійкості. Тлумачний словник трактує це поняття так : «стійкість (англ. Robustness)» — це якість, що дозволяє системі витримувати зміни параметрів зовнішнього середовища, відмінні від розрахункових. Система, або проект може бути названо «стійким», якщо він в змозі впоратися з варіаціями (іноді непередбачуваними) в операційному середовищі з мінімальними: збитком, зміною або втратою функціональності [9].

В окремих літературних джерелах стійкість прирівнюють до стабільності, сталості, здатності певної системи функціонувати, не

змінюючи структури, та перебуваючи у стані рівноваги. Це міцність та надійність цілісної системи, її зв'язків та спроможність навіть у разі зміни внутрішніх та зовнішніх умов ефективно адаптуватися та підтримувати заданий рівень основних параметрів. Очевидно, що категорію «стійкість» характеризують через категорії «надійності» та «стабільності». Основними характеристиками стійкості є частота прояву певного явища, стабільності – рівновага, надійності – безпомилковість. У комплексі надійність, стійкість та стабільність є взаємозалежними категоріями, що спроможні забезпечити ефективність функціонування певного об'єкта.

Не дивлячись на велику кількість наукових розробок в галузі формування та управління підприємства, з'ясувалося, що серед авторів немає єдності думок стосовно визначення даного поняття. Багато вчених по-різному визначають стратегічну стійкість.

Кузьмін О.Є. [8], Брянцева І.В. [3] визначають наступне: стратегічна стійкість – це здатність протистояти негативним внутрішнім і зовнішнім впливам, вміння адаптуватися до турбулентного середовища, безперервно вдосконалюватися, переходити зі старого в новий якісний стан за будь – яких змін параметрів зовнішнього і внутрішнього середовищ.

Золотов А.А. [5], Арефєва О.В. [2] визначають стратегічну стійкість як рівновагу збалансованого стану економічних ресурсів, які забезпечують стабільну прибутковість стану економічних ресурсів, які забезпечують стабільну прибутковість та нормальні умови для розширеного виробництва стійкого стратегічного росту, в тривалій перспективі, з урахуванням важливих зовнішніх факторів.

Зайцев О.Н. [4] вважає, що ідея стратегічної стійкості полягає в здатності системи (підприємства, організації) зберігати визначений рівень досягнень цілей в умовах динамічних трансформацій в бізнесу – середовищі.

Казюк Е.А. [7] визначає стратегічну стійкість як здатність в перебігу визначеного часу зберігати показники діяльності в граничних межах навіть, у випадку, якщо зовнішні умови не дозволяють поточній діяльності бути стратегічно ефективною.

Іванов В.Д. [6] має таку думку, що стратегічна стійкість це здатність оптимально використовувати свій потенціал, що дозволяє швидко адаптуватися до динамічних змін зовнішнього середовища, в довгостроковій перспективі задовольняючи потреби всіх учасників господарської діяльності.

Анохін С.Н. [1] має таку думку, що стратегічна стійкість це самофінансування продуктивних, реальних активів, який поєднується з гарантованою платоспроможністю і наявністю фінансового потенціалу.

Шандова Н.В. [10] під стратегічною стійкістю підприємства розуміє – рівновагу збалансованого стану економічних ресурсів, які забезпечують стабільну прибутковість та нормальні умови для розширеного виробництва стійкого стратегічного росту, в тривалій перспективі, з урахуванням важливих зовнішніх факторів.

Виходячи з аналізу підходів при формулюванні поняття «стратегічної стійкості підприємства» необхідно враховувати основні характеристики стійкості підприємства, вплив зовнішнього та внутрішнього середовища на стійкість підприємства та функціонування підприємства, як цілісної системи, протягом тривалого часу.

Огляд існуючих підходів до поняття стратегічної стійкості дозволив сформулювати авторський погляд на це поняття. Під стратегічною стійкістю автотранспортного підприємства доцільно розуміти унікальну здатність підприємства тривалий час функціонувати, розвивати або зберігати заданий рівень роботи та адаптуватися в разі зміни внутрішніх та зовнішніх умов, підтримуючи міцність та надійність підприємства, як цілісної системи.

Таким чином, було уточнено поняття «стратегічна стійкість підприємства», яке синтезує в собі переваги названих вище підходів, та в повній мірі розкриває його сутність; включає всебічні аспекти розвитку підприємства; відбиває специфічні характеристики цього поняття.

Література.

1. Анохин С.Н. Методика моделирования экономической устойчивости промышленных предприятий в современных условиях / Анохин С.Н. - Саратов: Саратов. гос. техн. ун-т, 2000. – 40 с.
2. Ареф'єва О. В. Економічна стійкість підприємства: сутність, складові та заходи її забезпечення / Ареф'єва О. В. // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 8. – С. 83–90.
3. Брянцева И.В. Рейтинговая оценка экономической устойчивости строительного предприятия / Брянцева И.В. // Экономика строительства. - 2002. - № 11. - С. 20-27.
4. Зайцев О.Н. Оценка экономической устойчивости промышленных предприятий (на примере промышленности строительных материалов): автореф. дис. на соиск. уч. ст. канд. экон.

наук: спец. 08.00.05 «Экономика и управление народным хозяйством» / Зайцев О.Н. - Хабаровск, 2007. – 23 с.

5. Золотов А.А. Оценка устойчивости функционирования и развития предприятий нефтегазовой промышленности : автореф. дис. на соиск. уч. ст. канд. экон. наук : спец. 08.00.05 «Экономика и управление народным хозяйством» / Золотов А.А. - Пермь, 2003. – 25 с.

6. Иванов В.Л. Управління економічною стійкістю промислових підприємств (на прикладі підприємств машинобудівного комплексу) : монографія / Иванов В.Л. – Луганськ: СНУ ім. В.Даля, 2005. - 266 с.

7. Казюк Е.А. Экономическая устойчивость предприятия и методика ее оценки / Е. А. Казюк // Актуальные проблемы развития экономики современной России: сб. науч. тр. - Иркутск : Изд-во БГУЭП. - 2006. - № 2(28). - С. 50-62.

8. Кузьмін О.Є. Сучасний менеджмент: Навчально-прикладний посібник / Кузьмін О.Є. – Львів: Центр Європи, 1995. – 176 с.

9. Райберг Б.А. Современный экономический словарь / Райберг Б.А., Лозовской Л.Ш., Старобубцева Е.Б. – М.: ИНФРА – М, 1997. – 496 с.

10. Шандова Н.В. Оцінка загальної стійкості розвитку промислового підприємства / Шандова Н.В. // Актуальні проблеми економіки. - 2006. - № 9. – С. 169 – 173.

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ ТРАКТУВАННЯ ЗМІСТУ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

*Ревуцька А. О., к. е. н., ст. викладач
Уманський національний університет садівництва*

Втримати та зміцнювати свої позиції на ринку є найважливішим завданням для кожного підприємства. Розвиток підприємства настає тоді, коли покращуються виробничі або бізнес-процеси внаслідок цього підвищується ефективність діяльності підприємства в поточному періоді часу порівняно з базовим. Виконання сформульованих завдань діяльності підприємств в умовах динамічних економічних змін, посилення конкурентної боротьби визначається наявним економічним потенціалом і його відповідністю можливостям ринку. Складна ситуація на вітчизняних підприємствах в період кризи, відсутність необхідного розвитку і навіть стабільності, відображає недостатньо враховані можливості чи